

หน่วยที่ 2

การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายและประเภทของวัตถุดิบ
2. ขั้นตอนการรับ จ่าย วัตถุดิบ
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
4. การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต
5. การตีราคาวัตถุดิบคงเหลือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทของวัตถุดิบได้
2. บอกขั้นตอนการรับ จ่าย วัตถุดิบได้
3. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบได้
4. คำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตได้
5. ตีราคาวัตถุดิบคงเหลือได้
6. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีความรับผิดชอบ มีระเบียบ ละเอียดยรอบ มีความสนใจใฝ่รู้ และมีการแสดงสัมมาคารวะต่อครู-อาจารย์ อย่างสม่ำเสมอ

สาระสำคัญ

วัตถุดิบเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการผลิตสินค้า โดยแบ่งเป็น วัตถุดิบทางตรง และวัตถุดิบทางอ้อม กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการรับ จ่ายวัตถุดิบ การบันทึกบัญชีทั้งแบบต่อเนื่อง และแบบสิ้นงวด จนถึงการตีราคาวัตถุดิบโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตและสามารถคำนวณต้นทุนวัตถุดิบได้อย่างถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ 2 เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นวัตถุดิบทางตรงในการผลิตกระจก

ก. ทราช

ข. สารเคมี

ค. ยางพารา

ง. น้ำยาเคลือบ

2. ข้อใดเป็นวัตถุดิบทางอ้อมในการผลิตรองเท้า

ก. หนัง

ข. สีนํ้ามัน

ค. ผ้า

ง. กาว

3. แผนกใดมีหน้าที่ทำใบส่งซื้อ

ก. แผนกจัดซื้อ

ข. แผนกขาย

ค. แผนกการเงิน

ง. แผนกคลังสินค้า/คลังวัตถุดิบ

4. การเก็บรักษาวัตถุดิบ และควบคุมวัตถุดิบ จะจดบันทึกในเอกสารใด

ก. ใบเบิกวัตถุดิบ

ข. บัตรวัตถุดิบ

ค. ใบรายงานการตรวจรับวัตถุดิบ

ง. ใบรายงานการรับของ

5. ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ บันทึกบัญชีโดยวิธี สิ้นค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง จะบันทึกบัญชีอย่างไร

ก. เดบิต วัตถุดิบ xx

ข. เดบิต ซื้อวัตถุดิบ xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

ค. เดบิต วัตถุดิบ xx

ง. เดบิต ซื้อวัตถุดิบ xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

ภาษีซื้อ xx

ภาษีซื้อ xx

6. กิจกรรมที่ใช้วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด จะทำการบันทึกรายการส่งคืนวัตถุดิบทางอ้อมที่เบิกเพื่อไปใช้ในการผลิตอย่างไร

ก. ไม่ต้องบันทึก	ข. เดบิตงานระหว่างทำ xx	เครดิต วัตถุดิบ xx
ค. เดบิตงานระหว่างทำ xx	ง. เดบิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต xx	เครดิต วัตถุดิบ xx
เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต xx		

7. กิจกรรมที่ใช้วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง จะบันทึกรายการส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไร

ก. เดบิต เจ้าหนี้ xx	ข. เดบิต เจ้าหนี้ xx
ภาษีซื้อ xx	ภาษีซื้อ xx
เครดิต ส่งคืน xx	เครดิต วัตถุดิบ xx
ค. เดบิต เจ้าหนี้ xx	ง. เดบิต เจ้าหนี้ xx
เครดิต ส่งคืน xx	เครดิต วัตถุดิบ xx
ภาษีซื้อ xx	ภาษีซื้อ xx

8. การตีราคาวัตถุดิบในวันสิ้นงวด สามารถตีราคาโดยใช้วิธีใด

- ก. ราคาทุน
- ข. ราคาตลาด
- ค. ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า
- ง. ราคาทุนหรือราคาตลาดที่สูงกว่า

9. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X9 กิจการผลิตแห่งหนึ่ง ซื้อวัตถุดิบระหว่างปี 35,000 บาท จ่ายค่าขนส่งเข้า 900 บาท ต่อมาส่งคืนวัตถุดิบราคา 1,900 บาท และได้รับส่วนลดจากการชำระหนี้ จำนวน 800 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X9 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชี กิจการได้ทำการตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดปรากฏว่ายอดคงเหลือมีมูลค่าน้อยกว่าวัตถุดิบคงเหลือยกมาจำนวน 1,100 บาท อยากทราบว่าวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิตเท่ากับเท่าใด

ก. 32,100 บาท

ข. 34,300 บาท

ค. 36,200 บาท

ง. 37,000 บาท

10. บริษัทไม้ไทย จำกัด มีการซื้อและเบิกวัตถุดิบ ดังนี้

ม.ค. 1 วัตถุดิบคงเหลือ 500 หน่วย ๆ ละ 5 บาท

มี.ค. 8 ซื้อครั้งที่ 1 800 หน่วย ๆ ละ 7 บาท

เม.ย. 20 ซื้อครั้งที่ 2 1,200 หน่วย ๆ ละ 8 บาท

พ.ค. 25 ซื้อครั้งที่ 3 900 หน่วย ๆ ละ 10 บาท

วัตถุดิบคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม มีจำนวน 1,200 หน่วย อยากทราบว่า ต้นทุนวัตถุดิบใช้ในการผลิตมีจำนวนเท่าใด ถ้าใช้วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย

ก. 8,600 บาท

ข. 9,432 บาท

ค. 16,500 บาท

ง. 17,292 บาท

วัตถุดิบเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของต้นทุนการผลิต ซึ่งในการผลิตสินค้านั้นจะมีต้นทุนของวัตถุดิบเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นกระบวนการเกี่ยวกับวัตถุดิบจึงต้องมีความรัดกุม และประสิทธิภาพ

ความหมายและประเภทของวัตถุดิบ

วัตถุดิบ (Materials) หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญที่ใช้ในการผลิตและจะเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยวัตถุดิบของสินค้าแต่ละชนิดก็จะมี ความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะและการออกแบบสินค้าชนิดนั้น สินค้าสำเร็จรูปชนิดหนึ่ง อาจจะเป็นวัตถุดิบของสินค้าอีกชนิดหนึ่ง

ยกตัวอย่างเช่น อ้อยเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาล ซึ่งจะได้น้ำตาลเป็นสินค้าสำเร็จรูป แต่น้ำตาลเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำผลไม้

ในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด อาจจะประกอบด้วยวัตถุดิบหลายชนิดรวมกัน เช่น ในการผลิตกระเป๋านักเรียน วัตถุดิบที่จะใช้ในการผลิตประกอบด้วย หนัง ผ้า ซิป ด้าย เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การออกแบบของกระเป๋านั้นๆ ดังนั้น วัตถุดิบหลายชนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้า ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) เป็นวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต โดยสามารถระบุได้ว่าใช้ในการผลิตสินค้าเป็นปริมาณเท่าใด และคำนวณต้นทุนที่ใช้ในการผลิตได้อย่างชัดเจน เช่น ใช้ผ้าจำนวนกี่หลาในตัดเย็บเสื้อ 1 ตัว ใช้ไม้จำนวนกี่แผ่นในการผลิตเฟอร์นิเจอร์
2. วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า แต่ใช้ในปริมาณไม่มาก และคำนวณต้นทุนได้ค่อนข้างยาก จึงถือเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ด้ายที่ใช้ในการเย็บผ้า น็อตตะปู ที่ใช้ในการทำเฟอร์นิเจอร์

ขั้นตอนการรับ จำย วัสดุ

ขั้นตอนในการรับจำยวัสดุ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า มีดังนี้

1. การขอซื้อ แผนกคลังวัสดุที่มีความต้องการใช้วัสดุจะจัดทำใบขอซื้อ (Purchase Requisition /PR) เพื่อส่งไปยังฝ่ายจัดซื้อหลังจากตรวจนับวัสดุแล้วพบว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าปริมาณขั้นต่ำที่กำหนดไว้

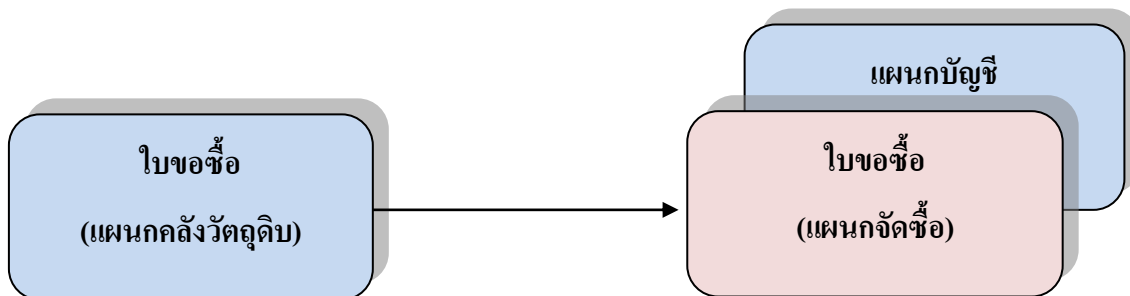
การจัดทำเอกสารใบขอซื้อจะต้องระบุรายละเอียด ชนิด ประเภท และจำนวนของวัสดุ วันเวลาที่ต้องการใช้ให้ครบถ้วน โดยจะจัดทำอย่างน้อย 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกจัดซื้อ (ต้นฉบับ)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

ผังทางเดินเอกสาร : ใบขอซื้อ

ภาพที่ 2.1 ผังทางเดินเอกสารใบขอซื้อ

ตัวอย่างใบขอซื้อ

หน้า 1 / 1

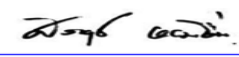
บริษัท ตัวอย่าง จำกัด
 2571/1 ซ.รามคำแหง 75 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 โทร. 0-2739-5900 โทรสาร 0-2739-5910 เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 31523611000
ใบขอซื้อ

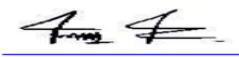
รหัสผู้ขาย ก-0001
 ชื่อผู้ขาย แกรน อินเตอร์สเกส จำกัด
 ที่อยู่ 259/83 ซ.พินุลเวศน์ ถ.สุขุมวิท71
 แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กทม. 10110
 โทร. 0-2391-3030 ต่อ 401 โทรสาร 0-2382-1687

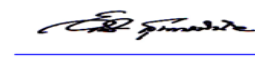
เลขที่เอกสาร POR5311-00006
 วันที่เอกสาร 01/01/2552
 วันที่กำหนดส่ง 08/01/2552
 จำนวนวันเครดิต 7 วัน

รหัสสินค้า	รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคา/หน่วย	ส่วนลด	จำนวนเงิน
IC-0001	คอมพิวเตอร์ รุ่น SAMSUNG	10.00	เครื่อง	15,000.00	3%	145,500.00
IC-0002	คอมพิวเตอร์	10.00	เครื่อง	12,000.00		120,000.00
IC-0003	คีย์บอร์ด	10.00	อัน	3,000.00		30,000.00
IC-0004	เครื่อง SCAN ลายนิ้วมือ	10.00	ตัว	5,000.00		50,000.00

หมายเหตุ (สามแสนห้าหมื่นแปดพันห้าร้อยเก้าสิบห้าบาทสี่สิบห้าสตางค์)	รวมเงิน	345,500.00
	ส่วนลดสินค้า(เป็นเงิน)	10,365.00
	เงินหลังหักส่วนลด	335,135.00
	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	23,459.45
	จำนวนเงินทั้งสิ้น	358,594.45

 ผู้จัดทำ
 วันที่ 01 / 01 / 2552

 ผู้ตรวจสอบ
 วันที่ 01 / 01 / 2552

 ผู้อนุมัติ
 วันที่ 02 / 01 / 2552

ภาพที่ 2.2 ใบขอซื้อ

ที่มา <http://www.prosoftwinspeed.com/ArticleInfo.aspx>, 2560 : (Online)

2. การสั่งซื้อ เมื่อฝ่ายจัดซื้อได้รับเอกสารใบขอซื้อวัตถุดิบจากแผนกคลังวัตถุดิบแล้ว จะตรวจสอบปริมาณการซื้อที่เหมาะสม เปรียบเทียบคุณภาพ ราคา และเงื่อนไขในการสั่งซื้อจากผู้ขายหลายราย หลังจากนั้นจึงดำเนินการจัดซื้อจากผู้ขายที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว โดยจัดทำเอกสารใบสั่งซื้อ (Purchase Order /PO) อย่างน้อย 5 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งให้ผู้ขาย (ต้นฉบับ)

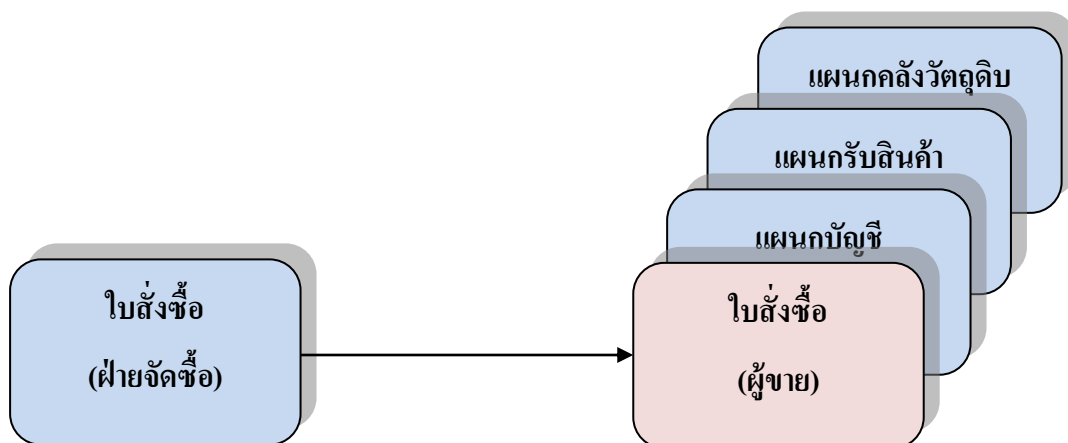
ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกรับสินค้า (สำเนา)

ฉบับที่ 4 ส่งให้แผนกคลังสินค้า (สำเนา)

ฉบับที่ 5 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

ผังทางเดินเอกสาร : ใบสั่งซื้อ

ภาพที่ 2.3 ผังทางเดินเอกสารใบสั่งซื้อ

ตัวอย่างใบสั่งซื้อ

หน้า 1 / 1

บริษัท ตัวอย่าง จำกัด
 2571/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 โทร. 0-2739-5900 โทรสาร 0-2739-5910 เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 3125523223
ใบสั่งซื้อ

รหัสบัญชี: ค-0001
 ชื่อผู้ขาย: บริษัท คาค้า เอ็กสเพรส จำกัด
 ที่อยู่: 635-7 ถนน จลองรัตน์
 คลองสามา กรุงเทพฯ 10600
 โทร. 0-2473-2697 โทรสาร 0-2438-4770

เลขที่เอกสาร: POS311-00001
 วันที่เอกสาร: 08/11/2553

ผู้ซื้อ: คุณ สุชาดา สืบสาน
 วันที่กำหนดส่ง: 11/11/2553
 จำนวนวันครบกำหนด: 30 วัน
 เงื่อนไขการชำระ: ทุกวันพฤหัสบดี

รหัสสินค้า	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	ราคา/หน่วย	ส่วนลด	จำนวนเงิน
IC-0001	คอมพิวเตอร์ รุ่น SAMSUNG CPU Intel 2.3 GHz Case สีดำ	1.00	เครื่อง	25,000.00		25,000.00
IC-0014	ปริ้นเตอร์ Canon ปริ้นเตอร์ Canon รุ่น C1000	1.00	เครื่อง	1,990.00		1,990.00
IC-0006	เมาส์ Logitech รุ่น I3253-001 สีดำ	1.00	ตัว	350.00		350.00
IC-0003	คีย์บอร์ด Logitech รุ่น R3253-001 สีดำ	1.00	ตัว	350.00		350.00
รวมเงิน ต้องการสินค้าภายใน 3 วัน				รวมเงิน		27,690.00
				ส่วนลดสินค้า(เป็นเงิน)		
				เงินส่งหักส่วนลด		27,690.00
				ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		1,938.30
				จำนวนเงินทั้งสิ้น		29,628.30
(สองหมื่นเก้าพันหกร้อยยี่สิบแปดบาทสามสิบสองสตางค์)						

เงื่อนไขอื่น ๆ
 (1) โปรดระบุเลขที่ใบสั่งซื้อข้างต้น ในใบส่งของทุกฉบับ
 (2) การวางบิลและการรับเช็ค เป็นไปตามกำหนดเวลาที่บริษัทกำหนดไว้
 (3) ในการวางบิลขอเรียกเก็บ ให้แนบสำเนาใบสั่งซื้อกำกับมาด้วย

ผู้จัดทำ

 ผู้ตรวจสอบ

หมายเหตุ
 ผู้มีอำนาจลงนาม

ภาพที่ 2.4 ใบสั่งซื้อ

ที่มา <http://www.prosoftmyaccount.com> , 2560 : (Online)

3. การตรวจรับวัตถุดิบ แผนกตรวจรับจะตรวจรับวัตถุดิบว่ามีคุณภาพ ปริมาณ ชนิด ตรงกับใบสั่งซื้อหรือไม่ ซึ่งในการตรวจรับจะทำเอกสาร คือ ใบตรวจรับวัตถุดิบ (Receiving Report/RR) โดยจดยละเอียดของวัตถุดิบและเปรียบเทียบกับใบกำกับสินค้าที่ผู้ขายส่งมาให้ว่าตรงกันหรือไม่

ในการจัดทำใบตรวจรับวัตถุดิบ ควรจัดทำอย่างน้อย 4 ฉบับ ได้แก่

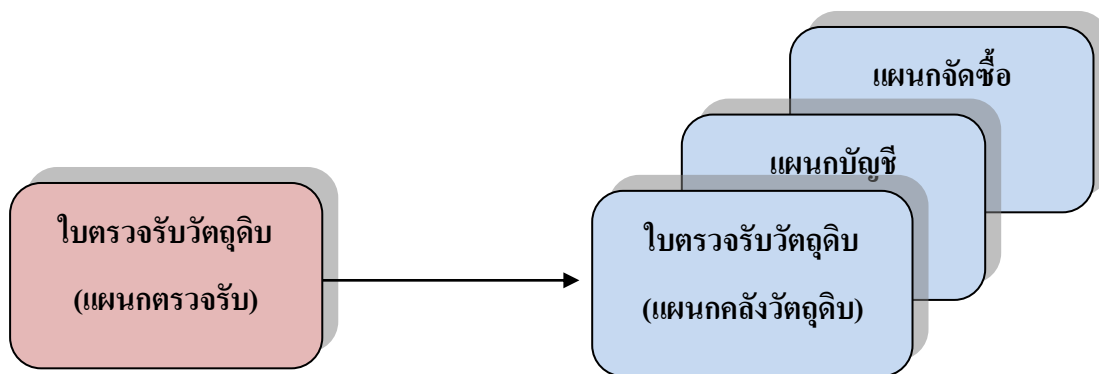
ฉบับที่ 1 แผนกตรวจรับเก็บไว้ (ต้นฉบับ)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกคลังวัตถุดิบพร้อมสินค้า (สำเนา)

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)

ฉบับที่ 4 ส่งให้แผนกจัดซื้อ (สำเนา)

ผังทางเดินเอกสาร : ใบตรวจรับวัตถุดิบ

ภาพที่ 2.5 ผังทางเดินเอกสารใบตรวจรับวัตถุดิบ

ตัวอย่างใบตรวจรับ

บริษัท ตัวอย่าง จำกัด				หน้า 1 / 1						
		2571/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0-2739-5900 โทรสาร 0-2739-5910 เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 3125523223								
ตรวจใบสินค้า		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">เลขที่เอกสาร</td> <td>ICCN5311-00001</td> </tr> <tr> <td>วันที่เอกสาร</td> <td>16/11/2553</td> </tr> <tr> <td>วันที่ตรวจรับ</td> <td>16/11/2553</td> </tr> </table>			เลขที่เอกสาร	ICCN5311-00001	วันที่เอกสาร	16/11/2553	วันที่ตรวจรับ	16/11/2553
เลขที่เอกสาร	ICCN5311-00001									
วันที่เอกสาร	16/11/2553									
วันที่ตรวจรับ	16/11/2553									
ผู้ตรวจรับ	EMP-00003	นาย พิระพล จันทร์ฉาย	กลุ่มสินค้า	0001 กลุ่มสินค้าทั่วไป						
ผู้ตรวจลง	EMP-00003	นาย พิระพล จันทร์ฉาย	ชื่อร้านค้า	-						
คลัง	01	คลังรามคำแหง	รหัสแยก	-						
ที่เก็บ	01	โซน A	Job	-						
หมายเหตุ										
รหัสสินค้า	รายการสินค้า	หน่วยนับ	ยอดตรวจรับ							
IC-0001	คอมพิวเตอร์ รุ่น SAMSUNG	เครื่อง	_____							
IC-0001	คอมพิวเตอร์ รุ่น SAMSUNG	เครื่อง	_____							
IC-0002	คอมพิวเตอร์	เครื่อง	_____							
IC-0003	ซีบอร์ด	ตัว	_____							
IC-0003	ซีบอร์ด	ตัว	_____							
IC-0004	เครื่อง SCAN ลายนิ้วมือ	ตัว	_____							
IC-0005	เครื่อง BIO SCAN	ตัว	_____							
IC-0006	เมาส์	ตัว	_____							
IC-0010	CPU 2.0 GB	ตัว	_____							
IC-0011	CPU 2.4 GB	ตัว	_____							
IC-0011	CPU 2.4 GB	ตัว	_____							
IC-0012	CPU 2.6 GB	ตัว	_____							
IC-0012	CPU 2.6 GB	ตัว	_____							
IC-0013	ปรี้นเตอร์ SAMSUNG รุ่น S1001	เครื่อง	_____							
IC-0013	ปรี้นเตอร์ SAMSUNG รุ่น S1001	เครื่อง	_____							
IC-0014	ปรี้นเตอร์ Canon รุ่น C1000	เครื่อง	_____							
IC-0015	ปรี้นเตอร์ HP 450i	เครื่อง	_____							
IC-0016	ปากกา	ตัว	_____							
		รวม	_____							
ผู้รับที่รายการ วันที่ ____/____/____		ผู้รับของ วันที่ ____/____/____		ผู้ตรวจลง วันที่ ____/____/____						
ผู้ตรวจรับ วันที่ ____/____/____		ผู้ตรวจลง วันที่ ____/____/____		ผู้ตรวจรับ วันที่ ____/____/____						

ภาพที่ 2.6 ใบตรวจรับ

ที่มา <http://www.prosmes.com> , 2560: (Online)

4. การเก็บรักษาและควบคุมวัสดุคืบ เมื่อแผนกคลังวัสดุคืบได้รับวัสดุคืบจากแผนกตรวจรับ พร้อมใบรายงานการรับของแล้ว จะทำการตรวจสอบรายการวัสดุคืบที่ได้รับว่าถูกต้องหรือไม่ หากถูกต้อง ก็จะบันทึกรายละเอียดวัสดุคืบที่รับมาในบัตรวัสดุคืบ (Stock Card) และดำเนินการจัดเก็บพร้อมสำหรับส่ง ให้แผนกผลิตต่อไป

ตัวอย่างบัตรวัตถุดิบ

[illegible]

ภาพที่ 2.7 บัตรวัตถุดิบ

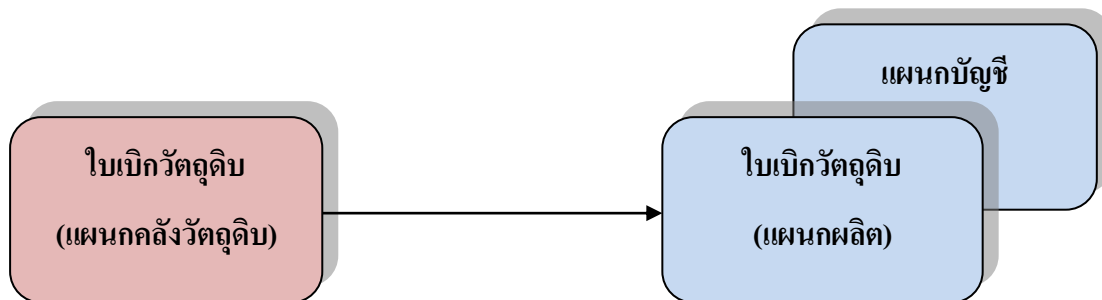
5. การเบิกวัตถุดิบ เมื่อแผนกผลิตต้องการเบิกวัตถุดิบเพื่อนำไปใช้ในการผลิต แผนกคลังวัตถุดิบก็จะจัดเตรียมวัตถุดิบพร้อมกับเอกสารการเบิกใช้วัตถุดิบ ซึ่งจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับแผนกที่ขอเบิก ปริมาณที่ขอเบิก เอกสารการขอเบิกใช้วัตถุดิบควรจัดทำอย่างน้อย 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แผนกคลังวัตถุดิบ (ต้นฉบับ)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกผลิตพร้อมวัตถุดิบ (สำเนา)

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)

ผังทางเดินเอกสาร : ใบเบิกวัตถุดิบ

ภาพที่ 2.8 ผังทางเดินเอกสารใบเบิกวัตถุดิบ

ตัวอย่างใบเบิกวัตถุดิบ

บริษัท ตัวอย่าง จำกัด 2571/1 ซ.รามคำแหง 75 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0-2739-5900 โทรสาร 0-2739-5910 เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 1234567890123									
ใบเบิกวัตถุดิบ									
ผู้เบิกของ EMP-00002 นางสาวกรรณิการ์ สารนาท หมายเหตุ					เลขที่ใบสั่งผลิต JCSF5803-00001 วันที่ใบสั่งผลิต 02/03/2558 จำนวนสั่งผลิต 240.00 เลขที่ Job 001				
รหัสสินค้า	Lot No.	รายการสินค้า	รหัสงาน	คลัง	ที่เก็บ	จำนวน	หน่วยนับ	ต้นทุน/หน่วย	จำนวนเงิน
DM-001		ผลไม้ สตอเบอรี่สด	P-03	01	01	120.00	กิโลกรัม	11.96	1,435.20
DM-002		น้ำตาล น้ำตาลทรายขาว	P-03	01	01	24.00	กิโลกรัม	10.04	240.96
DM-003		น้ำบริสุทธิ์ น้ำแร่ธรรมชาติ	P-03	01	01	240.00	ลิตร	5.30	1,272.00

ภาพที่ 2.9 ใบเบิกวัตถุดิบ

ที่มา <http://www.prosoftwinspeed.com> , 2560: (Online)

6. การจ่ายชำระค่าวัตถุดิบ ในกรณีที่ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ แผนกการเงินและบัญชีจะต้องตรวจเงื่อนไขการชำระ ส่วนลดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งตรวจสอบเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรณีมีการส่งคืนวัตถุดิบ เพื่อเตรียมจ่ายชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบกำกับสินค้าของผู้ขาย

การบันทึกรายการวัตถุดิบ

วัตถุดิบเป็นสินค้าคงเหลืออีกประเภทหนึ่งของกิจการผลิต ดังนั้นการบันทึกบัญชีเหมือนกับการบันทึกการขายสินค้าคงเหลือของกิจการซื้อขายสินค้า มี 2 วิธี

1. วิธีบันทึกบัญชีวัตถุดิบคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method) การบันทึกวัตถุดิบวิธีนี้จะมีการเคลื่อนไหวของวัตถุดิบตลอดเวลา ทั้งการซื้อ การเบิกวัตถุดิบไปใช้ผลิต รวมถึงการส่งคืน การรับคืนวัตถุดิบที่เหลือจากการผลิต ดังนั้นกิจการจะทราบยอดคงเหลือของวัตถุดิบได้ในทันทีและเมื่อทำการตรวจนับก็จะตรงกับยอดคงเหลือในบัญชีวัตถุดิบ

2. วิธีบันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method) การบันทึกวัตถุดิบวิธีนี้จะไม่ทราบการเคลื่อนไหวของวัตถุดิบ ดังนั้นเมื่อต้องการทราบยอดคงเหลือ ณ วันใดวันหนึ่ง จึงต้องใช้การตรวจนับ และคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือในวันสิ้นงวด

ตัวอย่างที่ 2.1

แสดงการบันทึกรายการวัตถุดิบตามวิธีวัตถุดิบคงเหลือแบบต่อเนื่อง และแบบสิ้นงวด

ที่	รายการ	บันทึกบัญชีวัตถุดิบคงเหลือแบบ สิ้นงวด (Periodic Inventory Method)	บันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบ ต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)
1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด 10,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ 10,000 ภาษีซื้อ 700 เครดิต เงินสด 10,700	เดบิต วัตถุดิบ 10,000 ภาษีซื้อ 700 เครดิต เงินสด 10,700
2	จ่ายค่าขนส่งเข้า 1,200 บาท	เดบิต ค่าขนส่งเข้า 1,200 เครดิต 1,200	เดบิต วัตถุดิบ 1,200 เครดิต 1,200
3	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ 8,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ 8,000 ภาษีซื้อ 560 เครดิต เจ้าหนี้ 8,560	เดบิต วัตถุดิบ 8,000 ภาษีซื้อ 560 เครดิต เจ้าหนี้ 8,560
4	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ 1,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	เดบิต เจ้าหนี้ 1,070 เครดิต ส่งคืน 1,000 ภาษีซื้อ 70	เดบิต เจ้าหนี้ 1,070 เครดิต วัตถุดิบ 1,000 ภาษีซื้อ 70
5	จ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ ได้ส่วนลดเงินสด 10%	เดบิต เจ้าหนี้ 7,490 เครดิต ส่วนลดรับ 749 เงินสด 6,741	เดบิต เจ้าหนี้ 7,490 เครดิต วัตถุดิบ 749 เงินสด 6,741
6	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการผลิต จำนวน 5,000 บาท	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต งานระหว่างทำ 5,000 เครดิต วัตถุดิบ 5,000
7	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการผลิต 800 บาท	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต 800 เครดิต วัตถุดิบ 800
8	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลังวัตถุดิบ 1,000 บาท	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต วัตถุดิบ 1,000 เครดิต งานระหว่างทำ 1,000
9	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง 100 บาท	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต วัตถุดิบ 100 เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต 100

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

ในการผลิตสินค้า นั้น องค์ประกอบที่สำคัญในต้นทุนการผลิตคือวัตถุดิบที่เบิกไปใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ดังนั้นในการคำนวณหาวัตถุดิบที่นำไปใช้ในการผลิตจึงถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตนั้น หากกิจการบันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบต่อเนื่องก็จะทราบต้นทุนวัตถุดิบที่เบิกไปใช้ได้ทันที แต่ถ้าบันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบสิ้นงวดก็จะทราบเมื่อมีการตรวจนับและตีราคาวัตถุดิบคงเหลือเพื่อคำนวณหาต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ซึ่งสามารถคำนวณได้โดย

$$\text{วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต} = \text{วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ}^* - \text{วัตถุดิบปลายงวด}$$

$$* \text{ซื้อสุทธิ} = \text{ซื้อวัตถุดิบ} + \text{ค่าขนส่งเข้า} - \text{ส่งคืนวัตถุดิบ} - \text{ส่วนลดรับ}$$

ตัวอย่างที่ 2.2 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X6 กิจการผลิต มีวัตถุดิบคงเหลือยกมา 10,000 บาท ในระหว่างปี ซื้อวัตถุดิบ 30,000 บาท จ่ายค่าขนส่งเข้า 1,200 บาท ต่อมา มีการส่งคืนวัตถุดิบ 500 บาท และในวันสิ้นงวด บัญชีได้ทำการตรวจนับและตีราคาวัตถุดิบคงเหลือจำนวน 6,000 บาท

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

$$\begin{aligned} \text{ซื้อสุทธิ} &= \text{ซื้อวัตถุดิบ} + \text{ค่าขนส่งเข้า} - \text{ส่งคืนวัตถุดิบ} - \text{ส่วนลดรับ} \\ &= 30,000 + 1,200 - 500 \\ &= 30,700 \text{ บาท} \\ \text{วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต} &= \text{วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{วัตถุดิบปลายงวด} \\ &= 10,000 + 30,700 - 6,000 \\ &= 34,700 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ในการคำนวณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตถือเป็นส่วนหนึ่งในต้นทุนผลิต สามารถแสดงในรูปแบบต้นทุนผลิตได้ ดังนี้

วัตถุดิบทางตรงใช้ในการผลิต :			
วัตถุดิบต้นงวด		10,000	บาท
บวก ซื้อวัตถุดิบสุทธิ :			
ซื้อวัตถุดิบ	30,000		บาท
บวก ค่าขนส่งเข้า	1,200		บาท
	31,200		บาท
หัก ส่งคืน	500	30,700	บาท
วัตถุดิบที่มีอยู่ทั้งสิ้น		40,700	บาท
หัก วัตถุดิบปลายงวด		6,000	บาท
วัตถุดิบทางตรงใช้ในการผลิต		34,700	บาท

การบันทึกต้นทุนวัตถุดิบที่เข้ามาในระหว่างงวดจะมีราคาแตกต่างกัน การคำนวณจึงต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับกับลักษณะของวัตถุดิบนั้น ๆ วิธีการที่นิยมในการคำนวณต้นทุนของวัตถุดิบ มีหลายวิธี แต่ในที่นี้จะยกตัวอย่าง ดังนี้

1. วิธีเจาะจง (Specific Identification) วิธีนี้จะคำนวณราคาทุนวัตถุดิบคงเหลือและต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ โดยใช้ราคาทุนจริง วัตถุดิบจึงสามารถแยกได้ชัดเจนว่าซื้อเมื่อใด เหมาะสำหรับวัตถุดิบที่มีปริมาณไม่มาก และมีมูลค่าสูง และทราบราคาต้นทุนในการซื้อที่แท้จริงได้ง่าย เนื่องจากในการซื้อแต่ละครั้งมีจำนวนไม่มาก

2. วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน (First In – First Out - FIFO) เหมาะสำหรับกิจการที่ซื้อวัตถุดิบที่เสื่อมสภาพหรือ ล้าสมัยได้ง่าย โดยจะนำวัตถุดิบที่ซื้อมาก่อนนำออกไปผลิตก่อน ดังนั้นวัตถุดิบคงเหลือจึงมาจากการซื้อในครั้งหลัง

3. วิธีถัวเฉลี่ย (Average Method) เหมาะสำหรับกิจการที่ซื้อวัตถุดิบในปริมาณมากและมีมูลค่าไม่สูงมาก โดย กิจการที่บันทึกบัญชีแบบสิ้นงวด จะใช้วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย (Simple Average Method) แต่ถ้ากิจการบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่องก็จะใช้วิธีถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average Method)

ตัวอย่าง 2-3

กิจการแห่งหนึ่งมีรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบในเดือน มกราคม ดังนี้

วันที่	รายการ	ต้นทุน/ หน่วย	ปริมาณ (กิโลกรัม)		
			รับ	จ่าย	คงเหลือ
ม.ค. 1	ขอยกมา	20	1,000		1,000
ม.ค. 5	ซื้อ	22	3,000		4,000
ม.ค. 9	เบิกใช้			1,500	2,500
ม.ค. 15	ซื้อ	25	2,000		4,500
ม.ค. 20	ซื้อ	22	1,000		5,500
ม.ค. 25	เบิกใช้			2,000	3,500
ม.ค. 31	ซื้อ	23	1,500		5,000

ข้อมูลเพิ่มเติม วิธีเจาะจง : วัตถุดิบที่เบิกในวันที่ 9 ม.ค. มาจากขอยกมา 1,000 กิโลกรัม และ
วันที่ 5 ม.ค. 500 กิโลกรัม วัตถุดิบที่เบิกในวันที่ 25 ม.ค. มาจากวันที่ 15 ม.ค.

1. วิธีเจาะจง ทั้งแบบต่อเนื่องและแบบสิ้นงวด

วันที่	รายการ	ปริมาณ (กิโลกรัม)	ต้นทุน/หน่วย (บาท)	จำนวนเงินรวม (บาท)
ม.ค. 9	เบิกใช้ (จากขอยกมา)	1,000	20	20,000
	เบิกใช้ (วันที่ 5 ม.ค.)	500	22	11,000
25	เบิกใช้ (วันที่ 15 ม.ค.)	2,000	25	50,000
วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต		3,500		<u>81,000</u>

2. วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน (First in – First Out) การเบิกวัตถุดิบไปใช้ในการผลิตจะเบิกจากการซื้อในครั้งแรก

วิธีบันทึกบัญชีแบบสิ้นงวด

วันที่	รายการ	ปริมาณ (กิโลกรัม)	ต้นทุน/หน่วย (บาท)	จำนวนเงินรวม (บาท)
ม.ค. 9	เบิกใช้ (จากยอดยกมา)	1,000	20	20,000
	เบิกใช้ (วันที่ 5 ม.ค.)	500	22	11,000
25	เบิกใช้ (วันที่ 5 ม.ค.)	2,000	22	44,000
วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต		3,500		75,000

วิธีบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง

วันที่	รายการ	รับ			จ่าย			คงเหลือ		
		ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน
ม.ค.1	ยอดยกมา	1,000	20	20,000				1,000	20	20,000
5	ซื้อ	3,000	22	66,000				1,000	20	20,000
								3,000	22	66,000
9	เบิกใช้				1,000	20	20,000			
					500	22	11,000	2,500	22	55,000
15	ซื้อ	2,000	25	50,000				2,500	22	55,000
								2,000	25	50,000

วันที่	รายการ	รับ			จ่าย			คงเหลือ		
		ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน
20	ซื้อ	1,000	22	22,000				2,500	22	55,000
								2,000	25	50,000
								1,000	22	22,000
25	เบิกใช้				2,000	22	44,000	500	22	11,000
								2,000	25	50,000
								1,000	22	22,000
31	ซื้อ	1,500	23	34,500				500	22	11,000
								2,000	25	50,000
								1,000	22	22,000
								1,500	23	34,500
					3,500		75,000	5,000		117,500

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต 3,500 หน่วย เป็นเงิน 75,000 บาท

3. วิธีถัวเฉลี่ย

3.1 วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย

บันทึกบัญชีแบบสิ้นงวด

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนถัวเฉลี่ยต่อหน่วย} &= \frac{\text{ต้นทุนต่อหน่วยยกมา} + \text{ต้นทุนต่อหน่วยที่ซื้อระหว่างงวด}}{\text{จำนวนครั้ง}} \\ &= \frac{20 + 22 + 25 + 22 + 23}{5 \text{ ครั้ง}} \\ &= 22.40 \text{ บาทต่อหน่วย} \end{aligned}$$

$$\text{ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต} = 3,500 \text{ หน่วย} \times 22.40 = 78,400 \text{ บาท}$$

3.2 วิธีถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่

บันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง

วันที่	รายการ	รับ			จ่าย			คงเหลือ		
		ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน	ปริมาณ	ราคา/ หน่วย	จำนวน เงิน
ม.ค.1	ยอดยกมา	1,000	20	20,000				1,000	20	20,000
5	ซื้อ	3,000	22	66,000				4,000	21.50	86,000
9	เบิกใช้				1,500	21.50	32,250	2,500	21.50	53,750
15	ซื้อ	2,000	25	50,000				4,500	23.06	103,750
20	ซื้อ	1,000	22	22,000				5,500	22.86	125,750
25	เบิกใช้				2,000	22.86	45,720	3,500	22.86	80,010
31	ซื้อ	1,500	23	34,500				5,000	22.90	114,510
					3,500		77,970	5,000		114,510

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต 3,500 หน่วย เป็นเงิน 77,970 บาท

การตีราคาวัตถุดิบคงเหลือ

การตีราคาวัตถุดิบเป็นสิ่งจำเป็น ไม่ว่าจะบันทึกบัญชีด้วยวิธีบันทึกวัตถุดิบ ณ วันสิ้นงวด หรือวิธีบันทึกวัตถุดิบแบบต่อเนื่อง อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสม และ กรณีที่มีการเก็บวัตถุดิบที่มีราคาเปลี่ยนแปลง ทำให้ราคาตลาดกับราคาทุนที่ซื้อมีความแตกต่างกัน จึงทำให้กิจการต้องเลือกใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่ว่าราคาใดจะต่ำกว่า

วิธีราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า (Lower of Cost of Market Inventory Method – LCM)

เป็นการตีราคาวัตถุดิบ โดยแสดงด้วยราคาทุนเดิมหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ซึ่งกำหนดให้รับรู้ผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นในงบการเงินแต่ไม่รับรู้รายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้น โดยวัตถุดิบคงเหลือให้บันทึกด้วยราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ซึ่งพิจารณาจากวัตถุดิบแต่ละรายการ แต่ละชนิด หรือด้วยยอดรวม และราคาตลาดต้องไม่สูงกว่าราคาเพดาน (มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะขายได้ คือ ราคาขาย หักด้วยต้นทุนส่วนเพิ่มที่จะใช้ในการผลิตให้เสร็จและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อขายสินค้านั้นได้

ราคาตลาด (Market Price) หมายถึง มูลค่าที่พิจารณาจากราคาที่เป็นผลจากการต่อรองโดยปกติทางธุรกิจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่เป็นอิสระไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน

เมื่อสิ้นงวดบัญชี กิจการจะต้องมีการเปรียบเทียบระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

การเปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า สามารถกระทำได้ 3 วิธี คือ

1. การเปรียบเทียบระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดของวัตถุดิบแต่ละรายการ โดยนำราคาทุนต่อหน่วย และราคาตลาดต่อหน่วยของวัตถุดิบแต่ละรายการมาเปรียบเทียบกัน ราคาไหนต่ำกว่าจะใช้ราคานั้นเป็นวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด

ตัวอย่าง 2-4 การเปรียบเทียบวัตถุดิบแต่ละรายการ

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาต่อหน่วย		ราคารวม		ราคาทุนหรือ ราคาตลาด
		ราคาทุน	ราคาตลาด	ราคาทุน	ราคาตลาด	
A	100	120	130	12,000	13,000	12,000
B	200	200	180	40,000	36,000	36,000
C	150	150	140	22,500	21,000	21,000
วัตถุดิบคงเหลือ						69,000

2. การเปรียบเทียบระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดของวัตถุดิบแต่ละกลุ่ม โดยนำราคาทุนกับราคาตลาดของวัตถุดิบแต่ละกลุ่ม แต่ละประเภท หรือแต่ละแผนก มาเปรียบเทียบ โดยราคาไหนต่ำกว่าจะใช้ราคานั้นเป็นวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด

ตัวอย่าง 2-5 การเปรียบเทียบวัตถุดิบแต่ละกลุ่ม

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาต่อหน่วย		ราคารวม		ราคาทุนหรือ ราคาตลาด
		ราคาทุน	ราคาตลาด	ราคาทุน	ราคาตลาด	
กลุ่มที่ 1						
A	50	120	140	6,000	7,000	
B	70	150	130	10,500	9,100	
C	100	200	210	20,000	21,000	
				36,500	37,100	36,500
กลุ่มที่ 2						
D	100	80	90	8,000	9,000	
E	120	75	60	9,000	7,200	
F	100	50	45	5,000	4,500	
				22,000	20,700	20,700
วัตถุดิบคงเหลือ						57,200

3. การเปรียบเทียบระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดของวัตถุดิบด้วยยอดรวม นำราคาทุนกับราคาตลาดของวัตถุดิบทั้งหมดมาเปรียบเทียบกัน ราคาไหนต่ำกว่าจะใช้ราคานี้เป็นวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด

ตัวอย่าง 2-6 การเปรียบเทียบระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดรวม

จากตัวอย่างที่ 2-5 แสดงการเปรียบเทียบโดยใช้ยอดรวม

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาต่อหน่วย		ราคารวม		ราคาทุนหรือ ราคาตลาด
		ราคาทุน	ราคาตลาด	ราคาทุน	ราคาตลาด	
กลุ่มที่ 1						
A	50	120	140	6,000	7,000	
B	70	150	130	10,500	9,100	
C	100	200	210	20,000	21,000	
				36,500	37,100	
กลุ่มที่ 2						
D	100	80	90	8,000	9,000	
E	120	75	60	9,000	7,200	
F	100	50	45	5,000	4,500	
				22,000	20,700	
วัตถุดิบคงเหลือ				58,500	57,800	57,800

สรุป

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการผลิต ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนตั้งแต่ขั้นตอน การจัดหาวัตถุดิบเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับกิจการ การบันทึกบัญชี การตีราคาวัตถุดิบในวิธีที่เหมาะสมกับกิจการ และลักษณะของวัตถุดิบ ตลอดจนถึงการคำนวณวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต เพื่อให้ได้ต้นทุนวัตถุดิบที่ถูกต้องตามหลักการบัญชี ทำให้ทราบกำไรที่แท้จริงจากการดำเนินกิจการ

ลำดับ	คำศัพท์	ความหมาย
1	Specific Identification	วิธีราคาวัตถุดิบแบบเจาะจง
2	First In – First Out	วิธีราคาวัตถุดิบแบบเข้าก่อน-ออกก่อน
3	Simple Average	วิธีราคาวัตถุดิบแบบถัวเฉลี่ยอย่างง่าย
4	Moving Average	วิธีถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่
5	Lower of Cost of Market Inventory	วิธีราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า
6	Stock Card	บัตรวัตถุดิบ
7	Direct Materials	วัตถุดิบทางตรง
8	Indirect Materials	วัตถุดิบทางอ้อม
9	Materials	วัตถุดิบ
10	Periodic Inventory Method	วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด
11	Perpetual Inventory Method	วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง
12	Purchase Order/PO	ใบสั่งซื้อ
13	Purchase Requisition/PR	ใบขอซื้อ
14	Receiving Report/PP	ใบรายงานการรับของ

ใบงานเรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

หัวข้อกิจกรรม

1. ความหมายและประเภทของวัตถุดิบ
2. ขั้นตอนการรับ จ่าย วัตถุดิบ
3. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
4. ตีราคาวัตถุดิบคงเหลือ
5. การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะหรือเครื่องคอมพิวเตอร์
2. จอรับภาพ
3. สื่อที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นสำหรับนำเสนอ

ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่ากัน
2. ให้ตัวแทนกลุ่มจับฉลากกิจกรรม กลุ่มละ 1 กิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 ความหมายและประเภทของวัตถุดิบได้
 - 2.2 ขั้นตอนการรับ จ่าย วัตถุดิบได้
 - 2.3 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบได้
 - 2.4 ตีราคาวัตถุดิบคงเหลือได้
 - 2.5 การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตได้
3. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนหน่วยที่ 2 และค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดวิทยาลัย และ อินเทอร์เน็ต ร่วมกันศึกษา และสรุป และนำเสนอกลุ่มละ 5-10 นาที
4. เปิดโอกาสให้มีการซักถาม แสดงความคิดเห็น และสรุปร่วมกัน
5. กลุ่มที่เหลือประเมินเพื่อนที่นำเสนองาน
6. กลุ่มที่นำเสนองานประเมินตนเอง
7. ผู้สอนรวบรวมแบบประเมินจากทุกกลุ่ม พร้อมทั้งประเมินกลุ่มที่นำเสนองาน

การประเมินผล

ที่	รายการประเมิน	4	3	2	1
1	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	สื่อที่ใช้ประกอบการนำเสนอ				
4	รูปแบบการนำเสนอชัดเจน เข้าใจง่าย				
5	ตรงต่อเวลา กระตือรือร้น รอบคอบ				

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน

4 = ดีมาก

3 = ดี

2 = ปานกลาง

1 = ปรับปรุง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ 2 เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นวัตถุดิบทางตรงในการผลิตกระดาษ

ก. เชื้อกระดาษ

ข. สารเคมี

ค. ขางพารา

ง. น้ำยาเคลือบ

2. ข้อใดเป็นวัตถุดิบทางอ้อมในการผลิตน้ำอัดลม

ก. น้ำ

ข. น้ำตาล

ค. ผลไม้

ง. วัตถุดิบเสีย

3. แผนกใดมีหน้าที่ทำใบขอซื้อ

ก. แผนกจัดซื้อ

ข. แผนกขาย

ค. แผนกการเงิน

ง. แผนกคลังสินค้า/คลังวัตถุดิบ

4. Purchase Order หมายถึง ข้อใด

ก. ใบเบิกวัตถุดิบ

ข. ใบสั่งซื้อ

ค. ใบรายงานการตรวจรับวัตถุดิบ

ง. ใบรายงานการรับของ

5. ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ บันทึกบัญชีโดยวิธี สิ้นค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด จะบันทึกบัญชีอย่างไร

ก. เดบิต วัตถุดิบ xx

ข. เดบิต ซื้อวัตถุดิบ xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

ค. เดบิต วัตถุดิบ xx

ง. เดบิต ซื้อวัตถุดิบ xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

เครดิต เจ้าหนี้การค้า xx

ภาษีซื้อ xx

ภาษีซื้อ xx

6. กิจกรรมที่ใช้วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง จะทำการบันทึกรายการส่งคืนวัตถุดิบทางอ้อมที่เบิกเพื่อไปใช้ในการผลิตอย่างไร

ก. ไม่ต้องบันทึก	ข. เดบิตงานระหว่างทำ	xx	
	เครดิต วัตถุดิบ		xx
ค. เดบิตงานระหว่างทำ	xx	ง. เดบิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต	xx
เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต	xx	เครดิต วัตถุดิบ	xx

7. กิจกรรมที่ใช้วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด จะบันทึกรายการส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไร

ก. เดบิต เจ้าหนี้	xx	ข. เดบิต เจ้าหนี้	xx
ภาษีซื้อ	xx	ภาษีซื้อ	xx
เครดิต ส่งคืน	xx	เครดิต วัตถุดิบ	xx
ค. เดบิต เจ้าหนี้	xx	ง. เดบิต เจ้าหนี้	xx
เครดิต ส่งคืน	xx	เครดิต วัตถุดิบ	xx
ภาษีซื้อ	xx	ภาษีซื้อ	xx

8. การตีราคาวัตถุดิบ โดยการเปรียบเทียบราคากับราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า สามารถกระทำโดยวิธีใด

- ก. การเปรียบเทียบระหว่างราคากับราคาตลาดของวัตถุดิบแต่ละรายการ
- ข. การเปรียบเทียบระหว่างราคากับราคาตลาดของวัตถุดิบแต่ละกลุ่ม
- ค. การเปรียบเทียบระหว่างราคากับราคาตลาดของวัตถุดิบด้วยยอดรวม
- ง. ถูกทุกข้อ

9. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X9 กิจการผลิตแห่งหนึ่ง ซื้อวัตถุดิบระหว่างปี 35,000 บาท จ่ายค่าขนส่งเข้า 900 บาท ต่อมาส่งคืนวัตถุดิบราคา 1,900 บาท และได้รับส่วนลดจากการชำระหนี้ จำนวน 800 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X9 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชี กิจการได้ทำการตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดปรากฏว่ายอดคงเหลือมีมูลค่ามากกว่าวัตถุดิบคงเหลือยกมาจำนวน 1,100 บาท อยากทราบว่าวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิตเท่ากับเท่าใด

ก. 32,100 บาท

ข. 34,300 บาท

ค. 36,200 บาท

ง. 37,000 บาท

10. บริษัทไม้ไทย จำกัด มีการซื้อและเบิกวัตถุดิบ ดังนี้

ม.ค. 1 วัตถุดิบคงเหลือ 500 หน่วย ๆ ละ 5 บาท

มี.ค. 8 ซื้อครั้งที่ 1 800 หน่วย ๆ ละ 7 บาท

มี.ค. 15 เบิกครั้งที่ 1 1,200 หน่วย

เม.ย. 20 ซื้อครั้งที่ 2 1,200 หน่วย ๆ ละ 8 บาท

พ.ค. 10 เบิกครั้งที่ 2 800 หน่วย

พ.ค. 25 ซื้อครั้งที่ 3 900 หน่วย ๆ ละ 10 บาท

วัตถุดิบคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม มีจำนวน 800 หน่วย อยากทราบว่า ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิตมีจำนวนเท่าใด ถ้าใช้วิธีถัวเฉลี่ยแบบเคลื่อนที่

ก. 6,288 บาท

ข. 9,432 บาท

ค. 13,772 บาท

ง. 17,292 บาท

แบบฝึกหัดท้ายหน่วย หน่วยที่ 2

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายและประเภทของวัตถุดิบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงอธิบายขั้นตอนการรับ จ่าย วัตถุดิบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบบันทึกได้กี่วิธี อะไรบ้าง อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบตามวิธีราคาทุนใช้วิธีใดได้บ้าง อธิบายลักษณะแต่ละวิธี

.....

.....

.....

.....

5. ให้อธิบายวิธีการตีราคาวัตถุดิบคงเหลือในวันสิ้นงวด

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 จงฝึกปฏิบัติตามคำสั่ง

2-1 ให้จับคู่คำศัพท์ โดยนำอักษรด้านขวามือเติม หน้าข้อที่มีความหมายตรงกัน

.....1 วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด	ก. Specific Identification
.....2 วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง	ข. First In – First Out
.....3 ใบสั่งซื้อ	ค. Simple Average
.....4 ใบขอซื้อ	ง. Stock Card
.....5 ใบรายงานการรับของ	จ. Direct Materials
.....6 วิธีตีราคาวัตถุดิบแบบเจาะจง	ฉ. Indirect Materials
.....7 วิธีตีราคาวัตถุดิบเข้าก่อน-ออกก่อน	ช. Periodic Inventory Method
.....8 วัตถุดิบทางอ้อม	ซ. Perpetual Inventory Method
.....9 วัตถุดิบทางตรง	ณ. Purchase Order/PO
.....10 วิธีตีราคาวัตถุดิบแบบถัวเฉลี่ยอย่างง่าย	ญ. Purchase Requisition/PR
.....11 บัตรวัตถุดิบ	ฎ. Receiving Report/PP

2-2 บริษัทเฟอร์นิเจอร์ จำกัด มีข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบระหว่างเดือน สิงหาคม 25X1 ดังนี้
25X1

- ก.ย. 1 วัตถุดิบ 001 ขกมา 1,000 หน่วยๆละ 20 บาท วัตถุดิบ 002 ขกมา 3,000 หน่วยละ 15 บาท
วัตถุดิบ 003 ขกมา 400 หน่วยละ 15 บาท
- 2 ซื้อวัตถุดิบ 001 5,000 หน่วยละ 25 บาท วัตถุดิบ 002 450 หน่วยๆละ 16 บาท วัตถุดิบ 003
6,700 หน่วยๆ ละ 14 บาท
- 3 เบิกวัตถุดิบ 001 ไปใช้ในการผลิต 2,100 หน่วย
- 6 เบิกวัตถุดิบ 002 ไปใช้ในการผลิต 2,500
- 8 รับคืนวัตถุดิบ 001 จำนวน 200 หน่วย จากแผนกผลิต
- 11 เบิกวัตถุดิบ 003 ไปใช้ในการผลิต 5,900
- 16 รับคืนวัตถุดิบ 002 จำนวน 400 หน่วย จากแผนกผลิต
- 23 เบิกวัตถุดิบ 003 ไปใช้ในการผลิต 550 หน่วย
- 29 ซื้อวัตถุดิบ 001 6,000 หน่วยๆ ละ 26 บาท
- 30 รับคืนวัตถุดิบ 003 50 หน่วย จากแผนกผลิต

ให้ทำ บัตรวัตถุดิบ

2- 3 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X6 บริษัทผลิตอาหารสัตว์ จำกัด มีวัตถุดิบคงเหลือยกมา 20,000 บาท ใน
ระหว่างปี ซื้อวัตถุดิบ 35,000 บาท จ่ายค่าขนส่งเข้า 1,500 บาท ต่อมา มีการส่งคืนวัตถุดิบ 1,100 บาท ได้รับ
ส่วนลดจากการชำระหนี้ตามเงื่อนไข 1,600 บาทและในวันสิ้นงวดบัญชีได้ทำการตรวจนับและตีราคา
วัตถุดิบคงเหลือจำนวน 19,000 บาท

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

2- 4 ให้บันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบต่อไปนี้ ในสมุดรายวันทั่วไป วิธีบันทึกแบบสิ้นงวดและแบบต่อเนื่อง

	รายการ	บันทึกบัญชีวัตถุดิบคงเหลือแบบ สิ้นงวด (Periodic Inventory Method)	บันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบ ต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)
1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ 50,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
2	จ่ายค่าขนส่งเข้า 2,200 บาท		
3	ส่งคืนวัตถุดิบจากการซื้อเป็นเงินเชื่อ 1,400 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
4	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด 38,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
5	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ 3,400 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
6	จ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงิน เชื่อ ได้ส่วนลดเงินสด 10%		
7	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการผลิต จำนวน 27,000 บาท		
8	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการผลิต 11,000 บาท		
9	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลังวัตถุดิบ 3,000 บาท		
10	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง 900 บาท		

2-5 ต่อไปนี้เป็นรายการของโรงงานผลิตกระจก ให้บันทึกรายการวิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด และแบบต่อเนื่อง

ว.ค.ป.	รายการ	วิธีการบันทึกสินค้าคงเหลือ แบบสิ้นงวด	วิธีการบันทึกสินค้าคงเหลือ แบบต่อเนื่อง
25x1 มิ.ย. 2	ซื้อวัตถุดิบราคา 28,000 บาท เป็น เงินสด ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
5	ส่งคืนวัตถุดิบ ราคา 2,400 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%		
9	จ่ายค่าขนส่งวัตถุดิบ ราคา 500 บาท		
24	ซื้อวัตถุดิบราคา 25,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เป็นเงินเชื่อจาก บริษัท เอบีซี จำกัด เงื่อนไข 2/20, n/30		
27	จ่ายชำระหนี้ทั้งหมด		
28	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการ ผลิต 20,000 บาท		
29	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการ ผลิต 12,000 บาท		
30	ส่งวัตถุดิบทางตรง 5,000 บาทและ ทางอ้อมคืนคลัง 2,000 บาท เนื่องจากใช้ไม่หมด		

2- 6 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X6 บริษัทโรงงานกระดาษ จำกัด มีวัตถุดิบคงเหลือยกมา 28,000 บาท ในระหว่างปี ซื้อวัตถุดิบ 42,000 บาท จ่ายค่าขนส่งเข้า 1,800 บาท ต่อมา มีการส่งคืนวัตถุดิบ 1,000 บาท ได้รับส่วนลดจากการชำระหนี้ตามเงื่อนไข 2,300 บาท และในวันสิ้นงวดบัญชีได้ทำการตรวจนับและตีราคาวัตถุดิบคงเหลือปรากฏว่ามีจำนวนมากกว่าวัตถุดิบคงเหลือยกมา จำนวน 6,000 บาท

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

2-7 ต่อไปนี้เป็นรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบของ บริษัทผลิตน้ำผลไม้ จำกัด

25X1

ม.ค. 1 วัตถุดิบคงเหลือยกมา 24,950 บาท

6 ซื้อวัตถุดิบราคา 18,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เป็นเงินเชื่อจากบริษัท เอบีซี จำกัด

เงื่อนไข 2/20,N/30 F.O.B. Shipping Point

9 จ่ายค่าขนส่งเข้า ราคา 150 บาท

13 ส่งคืนวัตถุดิบ ราคา 1,400 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

16 จ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบทั้งหมด

23 ซื้อวัตถุดิบราคา 18,000 บาท เป็นเงินสด ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

31 กิจการตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือจำนวน 36,150 บาท

ให้ทำ 1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

2. คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

2-8 ต่อไปนี้เป็นรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบของโรงงานผลิตปลากระป๋อง

25X2

ม.ค. 1 วัตถุดิบคงเหลือยกมา 50,000 บาท

7 ซื้อวัตถุดิบราคา 80,500 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เป็นเงินเชื่อจากบริษัท เอกอาไฟ จำกัด เงื่อนไข 3/10, n/30 F.O.B Shipping point

10 จ่ายค่าขนส่งวัตถุดิบที่ซื้อ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 25X2 จำนวน 2,000 บาท

15 ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเมื่อวันที่ 7 มกราคม 25X2 ราคา 3,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

19 จ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบทั้งหมด

31 กิจการตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือได้จำนวน 34,560 บาท

ให้ทำ คำนวณวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต

2-9 ให้บันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบต่อไปนี้ ในสมุดรายวันทั่วไป กิจการอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่	รายการ	บันทึกบัญชีวัตถุดิบคงเหลือ แบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)	บันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบ ต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)
1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด 25,000 บาท		
2	จ่ายค่าขนส่งเข้า 1,800 บาท		
3	ส่งคืนวัตถุดิบจากการซื้อเป็นเงินสด 1,100 บาท		
4	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ 35,000 บาท		
5	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ 3,000 บาท		
6	จ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ ได้ ส่วนลดเงินสด 10%		
7	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการผลิต จำนวน 20,000 บาท		
8	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการผลิต 6,000 บาท		
9	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลังวัตถุดิบ 8,000 บาท		
10	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง 1,000 บาท		

2-10 ต่อไปนี้เป็นรายการของกิจการผลิตแห่งหนึ่ง ให้บันทึกรายการวิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและวิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

วันที่	รายการ	บันทึกบัญชีวัตถุดิบคงเหลือแบบ สิ้นงวด (Periodic Inventory Method)	บันทึกบัญชีวัตถุดิบแบบ ต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)
25X1 เม.ย. 2	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสดราคา 18,000 บาท		
4	จ่ายค่าขนส่งวัตถุดิบ 300 บาท		
7	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเมื่อวันที่ 2 เมษายน 25X1 ราคา 2,000 บาท ได้รับเงินสดทันที		
11	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อจากร้าน โบนัส ราคา 42,000 บาท เงื่อนไข 2/10,n/30		
14	ส่งคืนวัตถุดิบให้ร้านโบนัส ราคา 3,100 บาท		
20	ค่าไฟฟ้าที่ปรากฏในบัญชี จำนวน 16,240 บาท เป็นค่า ไฟฟ้าที่ใช้ในโรงงาน 80%		
21	จ่ายชำระหนี้ให้ร้านโบนัส ทั้งหมด		
23	จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดใน โรงงาน		
25	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการ การผลิต จำนวน 27,000 บาท		
27	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการ การผลิต จำนวน 11,000 บาท		
30	คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร จำนวน 1,450 บาท		

2 – 11 ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่มีการซื้อเข้ามาและเบิกไปใช้ในช่วงเดือนเมษายน มีดังนี้

วันที่	รายการ	ต้นทุน/ หน่วย	ปริมาณ (แผ่น)		
			รับ	จ่าย	คงเหลือ
เม.ย. 1	ยอดยกมา	80	2,000		2,000
เม.ย. 5	ซื้อ	85	3,000		5,000
เม.ย. 9	เบิกใช้ (มาจากวันที่ 5 เม.ย.)			2,500	2,500
เม.ย. 15	ซื้อ	87	2,000		4,500
เม.ย. 20	ซื้อ	85	3,000		7,500
เม.ย. 25	เบิกใช้ (มาจากวันที่ 20 เม.ย.)			2,500	5,000
เม.ย. 30	ซื้อ	82	1,500		6,500

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบใช้ไปในการผลิตตามวิธีเจาะจง

2 – 12 ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่มีการซื้อเข้ามาและเบิกไปใช้ในช่วงเดือนมิถุนายน มีดังนี้

วันที่	รายการ	ต้นทุน/ หน่วย	ปริมาณ (อัน)		
			รับ	จ่าย	คงเหลือ
มิ.ย. 1	ยอดยกมา	30	2,000		2,000
มิ.ย. 7	ซื้อ	33	3,000		5,000
มิ.ย. 11	เบิกใช้			2,500	2,500
มิ.ย. 19	ซื้อ	32	2,000		4,500
มิ.ย. 25	ซื้อ	33	3,000		7,500
มิ.ย. 28	เบิกใช้			2,500	5,000
มิ.ย. 30	ซื้อ	32	1,500		6,500

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต ตามวิธีต่อไปนี้

1. วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน เมื่อใช้การบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง และ แบบสิ้นงวด
2. วิธีถัวเฉลี่ย เมื่อใช้การบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง และ แบบสิ้นงวด

2-13 ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่มีการซื้อเข้ามาและเบิกไปใช้ในช่วงเดือนพฤศจิกายน มีดังนี้

วันที่	รายการ	ต้นทุน/ หน่วย	ปริมาณ (อัน)		
			รับ	จ่าย	คงเหลือ
พ.ย. 1	ยอดยกมา	100	500		500
พ.ย. 9	เบิกใช้ (มาจากวันที่ 1 พ.ย.)			200	300
พ.ย. 5	ซื้อ	150	1,500		1,800
พ.ย. 9	เบิกใช้ (มาจากวันที่ 5 พ.ย.)			1,000	800
พ.ย. 15	ซื้อ	170	1,000		1,800
พ.ย. 20	ซื้อ	165	1,500		3,300
พ.ย. 28	เบิกใช้ (มาจากวันที่ 20 พ.ย.)			1,300	2,000

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดตามวิธีเจาะจง

2-14 ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่มีการซื้อเข้ามาและเบิกไปใช้ในช่วงเดือนธันวาคม มีดังนี้

วันที่	รายการ	ต้นทุน/ หน่วย	ปริมาณ (อัน)		
			รับ	จ่าย	คงเหลือ
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	40	2,000		2,000
ธ.ค. 8	ซื้อ	45	5,000		7,000
ธ.ค. 13	เบิกใช้			5,500	1,500
ธ.ค. 17	ซื้อ	42	5,000		6,500
ธ.ค. 22	ซื้อ	43	3,000		9,500
ธ.ค. 25	เบิกใช้			6,000	3,500
ธ.ค. 29	ซื้อ	44	1,500		5,000

ให้ทำ คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด ตามวิธีต่อไปนี้

1. วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน เมื่อใช้การบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง และ แบบสิ้นงวด
2. วิธีถัวเฉลี่ย เมื่อใช้การบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่อง และ แบบสิ้นงวด

2-15 บริษัท ผลิตผลไม้กระป๋อง จำกัด มีวัตถุดิบในการผลิต 2 ชนิด คือ มะพร้าว และ สับปะรด โดยแบ่งตามขนาดผลไม้ได้ 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ดังต่อไปนี้

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาทุน/หน่วย	ราคาที่เราคาดว่าจะ ขายได้/หน่วย	ค่าใช้จ่ายในการ ขาย/หน่วย
มะพร้าว				
ขนาดใหญ่	1,000	10	15	3
ขนาดกลาง	1,500	8	10	1
ขนาดเล็ก	2,000	5	8	1
สับปะรด				
ขนาดใหญ่	500	12	18	5
ขนาดกลาง	300	10	15	2
ขนาดเล็ก	400	8	12	2

ให้ทำ คำนวณมูลค่าวัตถุดิบคงเหลือโดยใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า โดยเปรียบเทียบกรณี ดังนี้

- 2.1 เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละรายการ
- 2.2 เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละกลุ่ม
- 2.3 เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ด้วยยอดรวม

2-16 บริษัท เฟอร์นิเจอร์ไทย จำกัด มีวัตถุดิบในการผลิต 2 ชนิด คือ ไม้อัด และ ผนัง ดังต่อไปนี้

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาทุน/หน่วย	ราคาที่เราคาดว่าจะ ขายได้/หน่วย	ค่าใช้จ่ายในการ ขาย/หน่วย
ไม้อัด				
กว้าง 1 นิ้ว	100	100	140	20
กว้าง 1.5 นิ้ว	150	180	200	25
กว้าง 2 นิ้ว	200	250	300	30
ผนัง				
เกรด A	200	300	350	30
เกรด B	150	200	240	20
เกรด C	150	100	120	10

ให้ทำ คำนวณมูลค่าวัตถุดิบคงเหลือโดยใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า โดยเปรียบเทียบกรณี ดังนี้

1. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละรายการ
2. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละกลุ่ม
3. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ด้วยยอดรวม

2-17 บริษัท ผลิตปลากระป๋อง จำกัด มีวัตถุดิบในการผลิต 2 ชนิด คือ ปลาจาร์ดิน และ ปลาทูน่า ดังต่อไปนี้

วัตถุดิบ	จำนวน หน่วย	ราคาทุน/หน่วย	ราคาที่เราคาดว่าจะ ขายได้/หน่วย	ค่าใช้จ่ายในการ ขาย/หน่วย
ปลาจาร์ดิน				
ขนาดเล็ก	1,000	50	70	15
ขนาดกลาง	1,200	80	120	20
ขนาดใหญ่	1,500	120	200	25
ปลาทูน่า				
ขนาดเล็ก	800	80	120	20
ขนาดกลาง	900	110	150	22
ขนาดใหญ่	1,000	150	220	25

ให้ทำ คำนวณมูลค่าวัตถุดิบคงเหลือโดยใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า โดยเปรียบเทียบกรณี ดังนี้

1. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละรายการ
2. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าแต่ละกลุ่ม
3. เปรียบเทียบราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ด้วยยอดรวม

